

РОЗВИТОК ЕТНОТУРИЗМУ В ІНТЕРКУЛЬТУРНИХ МІСТАХ НА ПРИКЛАДІ МІСТА МЕЛІТОПОЛЬ

Евдокимова Світлана

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

До теперішнього часу вітчизняними та зарубіжними фахівцями в області етнології, культурології, соціології, психології та інших суміжних наук накопичено досить значний теоретичний потенціал, цінний практичний досвід у вивченні міжкультурного аспекту суспільного буття, який слід тлумачити як маючий безпосереднє відношення до культури етнічних, субетнічних, етносоціальних або етнотериторіальних груп. В економічних і політичних дослідженнях останніх десятиліть акцент все більше зміщується в бік етнокультурної тематики. Переважна більшість сучасних масштабних маркетингових досліджень в розвинених країнах не обходиться без етнокультурної складової. Більш того, згідно з прогнозами експертів, подорожі з етнокультурної мотивацією стануть у другій чверті нинішнього століття одним з найдинамічніших видів міжнародного туризму.

Мелітополь має офіційний статус інтеркультурного міста в якому мешкають представники понад 100 різних національностей і культур, діє 19 національно-культурних товариств, працює 9 творчих колективів національних культур, які стають переможцями і лауреатами міжнародних, всеукраїнських, обласних конкурсів і фестивалів, а також є активними учасниками всіх культурно-масових заходів у місті, в місті засновано Спілку громадських організацій «Раду національних товариств». Це сприяє розвитку в Мелітополі етнічного туризму. Однак туристичний потенціал Мелітополя використовується вкрай слабо (частка туризму у валовому регіональному продукті менше одного відсотка, що майже в чотири рази нижче значення цього показника по країні).

Географічний підхід до проблем етнічного туризму є важливим інструментом пізнання і перетворення туристичної системи міста. Це послужило підставою для вибору теми, об'єкту і предмету дослідження.

Етнічний туризм, як будь-який інший вид туризму, є загально визнаним джерелом соціально-економічного розвитку країни. Однак його розвиток у даний час стримується тим, що він недостатньо вивчений. Усунення виниклої проблеми може бути досягнуте за рахунок вирішення таких корінних завдань розвитку, як вивчення його особливостей, вибір території, потенційно придатної для цього виду туризму, і управління етнічним туризмом з позиції системного підходу. Це дозволить виявити його сучасні проблеми та визначити основні напрямки подальшого розвитку.

Теоретичну і методологічну основу дослідження становить концепції зарубіжних та вітчизняних шкіл рекреації (Ю. А. Веденін, І. В. Зорін, В. М. Кривошея, Л. І. Мухіна, В. С. Преображенський і ін.), соціології туризму (Покровський Н.С., Харитонов Д.А.), соціології ринків (Радаєв В.В.), економічної соціології (Бокмарев А.В., Суворов М.А., Циганова Є.В., Щенникова О.А., Югай Є.Б.), екскурсознавства й соціального туризму (В. П. Голов, І. А. Дрогов, Б. В. Ємельянов, В. А. Квартальне, Л. В. Курило, А. А. Остапеч-Свешніков та ін.).

Основа соціологічного аналізу соціокультурних аспектів туризму склали соціологічні теорії середнього рівня: соціологія соціальних змін (П. Штомпка), соціологія міграції (Т.зв.Юдіна), теорія міжкультурної комунікації (Е. Холл). Дисертаційне дослідження спирається на ключові ідеї, викладених у роботах вітчизняних і зарубіжних учених у галузі загальної соціології, культурології, психології. Поставлені в рамках дипломної роботи завдання вимагають застосування таких методів, як статистичний метод, аналіз документів, опитувальний метод та метод узагальнення емпіричних даних.

Запропоновану модель дослідження розвитку етнічного туризму в інтеркультурному місті можна використовувати для дослідження інших населених пунктів. Матеріали роботи можуть застосовуватись у практичній діяльності професійних організаторів туризму. Також матеріали дослідження можуть використовуватись в вищих навчальних закладах при викладанні таких навчальних дисциплін як «Рекреаційна географія», «Туризм», «Екскурсознавство», а також вчителями загальноосвітніх шкіл для організації і проведення занять в туристичних гуртках, факультативів по даній тематиці, на уроках географії.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва Л. Світоглядно-ціннісний потенціал соціальності людини як чинник гармонізації культурно-освітнього простору / Л. Афанасьєва // Versus. – 2014. № 3. – С.34-40.
2. Багатокультурність і освіта. Перспективи запровадження засад полікультурності в системі середньої освіти України. Аналітичний огляд та рекомендації. За редакцією О.Гриценка. - К.: УЦКД, 2001. - С.4.

3. Барлукова А.В. Территориальные особенности управления развитием этнического туризма (на примере Республики Бурятия).- Автореферат.- Сочи, 2012.- 23с.
4. Басилов В. Н. Традиции отечественной этнографии / В. Н. Басилов // Этнографическое обозрение. 1998. - №2.- С.18-45.
5. Бейдик О. О. Районування і ресурси як базові поняття рекреаційної географії та географія туризму/О.О. Бейдик // Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи. – К.: ІВЦ „Слов’янський діалог”, 1985. – С.95.
6. Беца О.Н. Мелітополь – місто меда і садів: пугівник / О.Н.Беца. – Мелітополь, 2014,-33с.
7. Биржаков М. Б. Введение в ТУРИЗМ / М.Б.Биржаков. – 8 - изд., перераб. и дополн. – СПб.: „Издательский дом Герда”, 2006. – 512с.
8. Вірт Л. Урбанізм як образ життя [Електронний ресурс] / Л. Вірт. - Режим доступу: <http://www.urban-club.ru/?p=99>
9. Гідікова І. Мережі інтеркультурних міст / Міжнародний навчальний курс «Біла книга Ради Європи з міжкультурного діалогу» / І.Гудікова. – Київ-Вінниця-Київ: рада Європи, Міністерство культури України, Центр розвитку «Демократія через культуру», 2012. – С. 168
10. Дридзе Т.М. Город как жизненная среда и социальные проблемы в столичной агломерации // Социально обоснованное градостроительство. М., 2005.- 53с.
11. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: [учебн.] /Б.В.Емельянов.– М.: Советский спорт, 2004. – 216с.
12. Інтеркультурні міста [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.model21.in.ua/>
13. Історія міст і сіл Української РСР. Запорізька область. - К.: Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1970. - С.745-765.